

„Monitor Chiny-Bałkany” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualnymi stosunkami bilateralnymi państw Półwyspu Bałkańskiego z Chinami ze szczególnym naciskiem na współpracę w ramach formatu 17+1 oraz inicjatywy Pasa i Szlaku.

MGR PRZEMYSŁAW CIBOREK

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersYTET ŁÓDZKI

LUTY 2021

SERBIA ZAKUPIŁA OD CHIN KOLEJNY MILION SZCZEPIONEK PRZECIWKO COVID-19

Tuż po szczycie formatu Chiny-EŚW 17+1, Serbia otrzymała kolejne pół miliona dawek chińskiej szczepionki. Samolot Air Serbia na płycie lotniska w Belgradzie podjęły premier Ana Brnabić oraz ambasador ChRL w Serbii Chen Bo. 25 lutego media poinformowały, iż na wyłączną prośbę przewodniczącego Xi Jinpinga do Serbii dotrze kolejne 500 tys. szczepionek. Ogółem, chiński Sinopharm dostarczy w Serbii 2 mln dawek szczepionki, co pozwoliło Serbii już po dostarczeniu pierwszej transzy stać się jednym z liderów w kontekście tempa szczepień populacji własnych obywateli.

I. STOSUNKI BILATERALNE

2 lutego: chińsko-rumuńska współpraca partyjna. Qian Hongshan, wiceminister Wydziału Łączności Międzynarodowej KC KPCh odbył w wideorozmowę z Tivlarem Angelem, sekretarzem Partii Socjaldemokratycznej w Rumunii (PSD). Spotkanie dotyczyło potencjalnej współpracy międzypartyjnej, której celem ma być wsparcie współpracy dwustronnej w kwestiach politycznych, gospodarczych, handlowych a także wymiany międzyludzkiej i kulturowej. PSD zobowiązało się do promocji współpracy Chin z UE.

4 lutego: ChRL kontynuuje serię płatnych publikacji we wiodących mediach regionu EŚW; publikacja amb. Dong Xiaojun w Bułgarii; publikacja amb. Jiang Yu w Rumunii. Artykuł pt. „Chiny zdecydowanie popierają multilateralizm” (Китай подкрепя твърдо мултилатерализма) został opublikowany na portalu „Ziemia” (Земя). Ambasador Dong w swoim artykule odniósł się bezpośrednio do wystąpienia przewodniczącego Xi Jinpinga podczas Światowego Forum Ekonomicznego w Davos, wspominając m.in. o nawiązaniu różnych form partnerstwa z ponad 100 państwami na świecie na zasadach dialogu, partnerstwa oraz braku konfrontacji. Według chińskiego ambasadora, kluczowy w tym aspekcie jest mechanizm współpracy 17+1, będący kolejnym przykładem silnego zaangażowania ChRL w multilateralizm. W ramach tej współpracy, wielopoziomowa i kompleksowa współpraca z państwami EŚW w 20 obszarach osiągnęła wymierne korzyści i ważne osiągnięcia w każdym z nich (sic!). Dong podkreślił poprawność współpracy chińsko-bułgarskiej, szczególnie w ramach wymiany produktów rolnych. Podobna sytuacja miała miejsce w Rumunii, gdzie ambasador Jiang Yu na łamach rumuńskiego „Ekonomisty” (Economistul) opublikowała artykuł dotyczący sytuacji gospodarczej ChRL w 2020 roku, która ma dodać światu "otuchy i zaufania".

4 lutego: Chiny i Serbia z porozumieniem o handlu kukurydzą i burakiem cukrowym. Protokół ws. wymogów fitosanitarnych został podpisany przez ministra rolnictwa i wicepremiera Serbii Branislava Nedimovicia. Otwarcie przez ChRL możliwości eksportu kukurydzy i buraków ma według ministerstwa ogromne znaczenie dla serbskich producentów, bowiem rynek chiński cieszy się dużym popytem na ww. produkty. Niniejsze porozumienie zostało wypracowane już w ostatnim kwartale 2019 roku, niemniej ze

względu na globalną sytuację związaną z pandemią koronawirusa zostało odłożone w czasie do pierwszego kwartału 2021 roku.

5 lutego: China Road and Bridge Corporation z kontraktem na budowę oczyszczalni ścieków w Serbii. Wartość kontraktu wynosi 3,2 mld EUR i zakłada budowę sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w 65 gminach na terenie całego kraju. Rozbudowa tejże infrastruktury ma spełniać normy określone w dyrektywach UE. Umowa ma zostać zrealizowana w ciągu 39 miesięcy od jej podpisania. Rząd w Belgradzie przekazał również informację, iż 49% podwykonawców zatrudnionych przy realizacji projektu będzie pochodziło z Serbii.

7 lutego: wicepremier Bułgarii pozytywnie wypowiada się o działaniach ChRL w kwestii walki z pandemią COVID-19. Mariyana Nikolova pochwaliła "postawę, solidarność i odporność chińskiego narodu w walce z pandemią". Nikolova podkreśliła, iż globalne wyzwania można pokonać tylko wspólnym wysiłkiem. Przemówienie zostało wygłoszone w trakcie internetowych obchodów chińskiego Nowego Roku, których gospodarzem była ambasada ChRL w Bułgarii. Ambasador ChRL w Sofii – Dong Xiaojun podkreślił, iż Chińczycy są dumni ze swoich zeszłorocznych osiągnięć – w kontekście zwalczania negatywnych skutków pandemii koronawirusa.

8 lutego: Macedonia Północna zamówiła 200 tys. szczepionek Sinopharm. W ramach rządowego planu szczepień około dwa tysiące osób otrzyma szczepionkę Sinopharm w ciągu doby. W obliczu rozczarowującego działania systemu WHO o nazwie COVAX, dystrybuującego szczepionki m.in. w Europie, co raz więcej państw skłania się do zakupu szczepień z Chin i Rosji w ramach umów bilateralnych poza systemem COVAX.

8 lutego: trzecia konferencja UnionPay Chiny-EŚW. W przeddzień szczytu 17+1, odbyła się konferencja poświęcona współpracy sektora bankowego ChRL-EŚW. Choć spotkanie odbyło się w formie zdalnej, to jego tegorocznym gospodarzem w ramach rocznej rotacyjnej kadencji został China Development Bank. Według notatki medialnej, prace sektora bankowego mają skupić się na współpracy finansowej w celu walki ze skutkami pandemii, skutecznej promocji handlu międzynarodowego oraz „należyte” wykorzystanie udzielonej w tym celu pożyczki w wysokości 2 mln EUR. Ponadto, instytucje bankowe mają skupić się na poszukiwaniu nowych obszarów współpracy uwzględniających unowocześnienie modeli finansowania a także aktywne prowadzenie wielostronnej i bilateralnej współpracy w zakresie planowania finansowania projektów formatu 17+1. Podczas spotkania doszło do konkluzji planu działania na lata 2021-2025. Należy zaznaczyć, iż w ramach tego formatu, ChRL realizuje strategię umiędzynarodowienia chińskiego standardu kart płatniczych UnionPay.

9 lutego: chińsko-bułgarska umowa ws. współpracy w dziedzinie kultury i turystyki. Ambasador Bułgarii w ChRL Grigor Porozhanov oraz Zhang Xu, wiceminister chińskiego ministerstwa kultury i turystyki podpisali wspólną umowę zobowiązując się do rozwoju współpracy w dziedzinie kultury i turystyki na lata 2021-2024.

9 lutego: Rumunia desygnowała ministra gospodarki na szczyt głów państw formatu 17+1. Niedoreprezentowanie strony rumuńskiej świadczy o rozczarowaniu Bukaresztu w kontekście niecałej dekady współpracy w ramach formatu 17+1. Abstrahując od

zewnątrznych czynników wpływających na tę decyzję (współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa z USA), należy podkreślić, iż prezydent Ioannis nie wziął udziału w szczycie, którego gospodarzem był przewodniczący Xi Jinping – nawet po próbie wywarcia presji przez chińską dyplomację. Może to zwiastować ochłodzenie kontaktów politycznych pomiędzy Bukaresztem a Pekinem.

9 lutego: COSCO rozszerzy zakres prac modernizacyjnych w Pireusie. Grecki premier Kiriakos Mitsotakis podczas szczytu 17+1 z zadowoleniem przyjął informację o planowanym rozwoju chińskiego biznesu w Pireusie. Szef rządu w Atenach mówił o znaczeniu węzła handlowego z portu w Pireusie w głąb Europy. Ioannis Plakiotakis, grecki minister spraw morskich przyznał, iż zatwierdzono już plan inwestycyjny COSCO w wysokości 610 mln EUR i podjęto kolejne prace nad stworzeniem warunków do rozszerzenia tego planu. Intencją greckiego ministerstwa spraw morskich jest przekształcenie portu w Pireusie w jeden z największych europejskich portów towarowych.

11 lutego: Serbia otrzyma kolejny milion szczepionek z ChRL. W ubiegłym miesiącu informowaliśmy, iż Serbia otrzymała milion dawek szczepionki z Chin. Tuż po szczycie 17+1, Serbia otrzymała kolejne pół miliona dawek chińskiej szczepionki. Samolot Air Serbia z ze szczepionkami został odebrany przez premier Anę Brnabić oraz ambasador ChRL w Serbii Chen Bo. 25 lutego media poinformowały, iż na wyłączną prośbę przewodniczącego Xi Jinpinga do Serbii dotrze kolejne 500 tys. szczepionek. Ogółem, chiński Sinopharm dostarczy Serbii dwa mln dawek szczepionki, co już po realizacji pierwszej transzy pozwoliło Serbii stać się jednym z liderów w kontekście tempa szczepień populacji własnych obywateli. Prezydent Vucić powiedział, iż do końca lutego do Serbii dotrze kolejne 50 tys. dawek szczepionki Sputnik V, 88 tys. szczepionki Pfizer oraz 125-150 tys. dawek szczepionki AstraZeneca.

14 lutego: Chiny i Serbia podpisują porozumienie celne ws. AEO. Wzajemne uznawanie statusu AEO jest kluczowym elementem służącym wzmocnieniu bezpiecznego łańcucha dostaw i rozszerzeniu możliwości realizacji korzyści wynikających ze statusu AEO. Dotyczy to realizacji porównywalnych ułatwień celnych dla uznawanych AEO na zasadzie wzajemności. Pośród 17 krajów Europy Środkowo-Wschodniej w ramach mechanizmu współpracy 17+1, 12 państw członkowskich UE rozpoczęło współpracę w ramach AEO w ramach podpisanej w 2014 roku decyzji o wzajemnym uznawaniu AEO Chiny-UE. Umowa o wzajemnym uznawaniu AEO między Chinami a Serbią jest pierwszym dokumentem o współpracy AEO podpisanym między Chinami a pozostałymi pięcioma państwami spoza UE.

15 lutego: Bułgaria rozpoczyna internetową sprzedaż wina. Krasimir Koev, szef Bułgarskiej Agencji Wykonawczej ds. Winorośli i Wina potwierdził informację, iż bułgarskie wino obok innych (niesprecyzowanych) produktów spożywczych mogą być sprzedawane bezpośrednio przez chińskie portale e-commerce. Działania mające spowodować wzrost sprzedaży online mają na celu minimalizację strat tamtejszych producentów, które są wynikiem pandemii COVID-19. Dopuszczenie sprzedaży internetowej bułgarskiego wina prawdopodobnie jest wynikiem niedawnych ustaleń na poziomie bilateralnym z okazji szczytu 17+1.

17 lutego: ambasador Ji Ping w BiH publikuje płatny artykuł we wiodących krajowych gazetach. Artykuł zaczynający się od chińskiego *chengyu*, pt. *wan zi qian hong man yuan*(万

紫千红春满园) w przerośni oznaczający „obfitość i rozkwit wzajemnej wymiany”, został opublikowany w trzech wiodących gazetach preferowanych przez główne mniejszości etniczne w BiH – Bośniaków, Serbów oraz Chorwatów. Ambasador ChRL w Sarajewie skomentował nowe możliwości rozwoju współpracy w wyniku „pomyślnego” przeprowadzenia szczytu mechanizmu współpracy 17+1.

17 lutego: Serbowie z Bośni i Hercegowiny otrzymują szczepienia. W sumie około dwóch tysięcy pracowników służby zdrowia z Republiki Serbskiej w Bośni złożyło wnioski o szczepienie. Z uwagi na fakt, iż szczepienia pracujących w BiH dotyczą tylko etnicznych Serbów, rząd w Belgradzie oskarżany jest o podsycanie konfliktów etnicznych. Serbski program szczepień dla państw sąsiadujących jest wynikiem m.in. realizacji kontraktów z chińskim Sinopharm.

19 lutego: ChRL przekazało 30 tys. szczepionek Czarnogórze. Informację o darowiźnie przekazała ambasada ChRL w Podgoricy. Z komunikatu dowiadujemy się, iż chiński rząd przekazał szczepionki i oczekuje rozmów na temat zakupu kolejnych dostaw. Prawdopodobnie stanowi to odpowiedź na darowiznę ambasady USA w Czarnogórze, która dotyczyła przekazania sprzętu medycznego dla szpitala w Bar. Wcześniej w lutym br., Czarnogóra otrzymała 2 tys. szczepionek Sputnik V, które podarował rząd w Belgradzie w obliczu rozczarowującej efektywności systemu dystrybucji szczepień COVAX.

II. STOSUNKI USA-CHINY-UE NA BAŁKANACH

1 lutego: rumuński rząd komentuje przyjęcie memorandum wykluczające udział firm z państw trzecich – w tym chińskich. Wicepremier Dan Barna podczas konferencji prasowej podkreślił, iż motywacją tejże decyzji jest wykluczenie tych firm, które nie spełniają europejskich standardów. Ponadto, Barna wspomniał, iż podobna procedura istnieje już w pozostałych państwach członkowskich UE a samo memorandum ustala jedynie ramy regulujące tę sytuację. Według rumuńskiego wicepremiera, Rumunia nie może pozwolić sobie na kolejne przesunięcia w terminach realizacji projektów infrastrukturalnych, bowiem „rozpaczliwie ich potrzebuje”. Ponadto, Dacian Cioloș – współprzewodniczący porozumienia USR-Plus będący również rumuńskim europosem powiedział, iż decyzja ta nie jest skierowana przeciwko żadnemu konkretnemu państwu i w szerszym kontekście jest to podejście europejskie. Nieoficjalnie mówi się jednak, iż rosnące rozczarowanie chińskimi wykonawcami na skalę europejską - przede wszystkim ze względu na jakość oferowanych usług – jest jednym z głównych powodów wprowadzenia niniejszej legislacji.

8 lutego: Westinghouse i bułgarski rząd podpisują umowę ws. zaopatrzenia paliwa jądrowego w elektrowni Kozłoduj. Podpisanie stosownej umowy oficjalnie potwierdza spekulacje o amerykańskim zainteresowaniu w projekt elektrowni jądrowej w Bułgarii. Tym samym oznacza to – przynajmniej w perspektywie średniookresowej – rezygnację z budowy nowej elektrowni jądrowej w Belene, gdzie swe zainteresowanie realizacją projektu okazywały przedsiębiorstwa z Chin. Umowa została podpisana w obecności wiceprezes Westinghouse Europe (Sweden) Aziz Dag, ambasador USA w Bułgarii Herro Mustafa,

premiera Bułgarii Boyko Borisova, bułgarskiej minister energii Temenuzhki Petkovej oraz ambasador Szwecji w Bułgarii Katariny Rangnitt. Paliwo jądrowe WWER-1000 będące przedmiotem umowy używane jest aktualnie w sześciu reaktorach jądrowych na Ukrainie a w czeskiej elektrowni atomowej Temelin trwają obecnie procedury jego certyfikacji.

8 lutego: Bułgaria przeprowadzi aukcję pasma częstotliwości 5G w marcu br. Przetarg na pasmo o częstotliwości 3,6 GHz zostanie przeprowadzony 15 marca 2021 roku. Przedmiotem przetargu będą 3 licencje krajowe w pasmach 3500-3600, 3600-3700 oraz 3700-3800 MHz z ceną początkową 2,5 mln USD. W wyniku wcześniejszych ustaleń, Huawei najprawdopodobniej nie będzie uczestniczył w licytacji.

16 lutego: ChRL wykorzystuje poprawne stosunki z Serbią w celu zmiany opinii publicznej ws. Xinjiangu. W wywiadzie dla Xinhua, dwóch wysoko postawionych serbskich polityków serbskich dokonuje rozliczenia krytyki międzynarodowej wobec sytuacji mniejszości ujgurskiej w Xinjiangu (zob. kom.).

KOMENTARZ

W lutym do najważniejszych wydarzeń dotyczących relacji Chin z państwami Półwyspu Bałkańskiego należy zaliczyć: szczyt 17+1; rozczarowanie systemem COVAX wśród państw regionu EŚW a także wsparcie chińskiego stanowiska przez serbskich parlamentarzystów ws. sytuacji mniejszości ujgurskiej w Xinjiangu.

Analizując przebieg szczytu państw formatu współpracy Chiny-Europa Środkowo-Wschodnia, należy odnotować wyraźny spadek zainteresowania formatem na szczeblu politycznym i gospodarczym, głównie ze względu na rozczarowujące wyniki współpracy. Dotyczy to przede wszystkim państw bałtyckich a oś ciężkości została – zgodnie z przewidywaniami – przeniesiona na Południe i Wschód Europy. W tegorocznym szczycie – choć w formie zdalnej – przyjęto, iż na osobiste zaproszenie przewodniczącego Xi Jinpinga na spotkanie przybędą tylko głowy państw. Pekin w obliczu wystawienia dyplomatycznie najmocniejszej reprezentacji (Xi Jinping, Yang Jiechi, Ding Xuexiang, He Lifeng) może czuć się rozczarowany brakiem obecności aż sześciu prezydentów z regionu EŚW. Warto w tym miejscu przypomnieć, iż dotychczasowe szczyty odbywały się w obecności szefów rządów państw członkowskich, niemniej przejęcie organizacji szczytu przez Xi Jinpinga od premiera Li Keqiang'a wymusiło – zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami dyplomacji – uczestnictwo głów państw członków formatu 17+1. Porażka dyplomatyczna ChRL wydaje się tym bardziej dotkliwa, ponieważ obecność przewodniczącego Xi miała w tym względzie podnieść rangę i znaczenie formatu.

Kolejnym *novum* stał się element konkludujący szczyt. W tym aspekcie należy odnotować – przynajmniej jednorazowe – odejście od tzw. wytycznych (*guidelines*) na rzecz tzw. „pekińskiego planu działania”. Suplementem do niniejszego planu jest publikacja listy „wyników szczytu” (峰会成果清单 – *fenghui chengguo qingdan*). Lista została podzielona

na dwie części, traktujące o 1) szeroko pojętej współpracy międzyrządowej (政府间合作文件 – *zhengfu jian hezuo wenjian*); 2) współpracy biznesowej (商业合作文件 – *shangye hezuo wenjian*). W pierwszej części zawarto 35 szczegółowych ustaleń międzyrządowych, natomiast w drugiej części wyszczególniono 53 porozumienia biznesowe. Analiza liczbowa zapisów niniejszego dokumentu wskazuje na dominującą rolę państw Półwyspu Bałkańskiego w formacie 17+1 w ostatnim czasie. Aż 23 z 35 zapisów dotyczących porozumień międzyrządowych dotyczy właśnie państw na Bałkanach. Najwięcej ustaleń politycznych zawarto z rządem w Bułgarii (7), Rumunii oraz Serbii (5) i Albanii (3). W kontekście umów biznesowych spotykamy się z analogiczną sytuacją, ponieważ 34 z 53 porozumień zawarto z państwami bałkańskimi. W tym obszarze najwięcej porozumień zawarto z Serbią (15), Grecją i Macedonią Północną (4), BiH (3) oraz Rumunią i Bułgarią (2).

Rosnące rozczarowanie polityki szczepionkowej UE prowadzi do wielu niespodziewanych scenariuszy. W kontekście rosnących potrzeb szczepionkowych państw bałkańskich, Serbia uruchomiła własne zasoby w celu rozpoczęcia szerszego programu szczepień przeciwko koronawirusowi. Czarnogóra z kolei zmagą się obecnie z największą liczbą przypadków na jednego mieszkańca (9910 zakażonych na 100 tys. mieszkańców), z kolei Bośnia i Hercegowina ma jeden z najwyższych wskaźników zgonów spowodowanych zakażeniem koronawirusem (4775 zgonów przy populacji 3,5 mln; stan na dzień 10.02.2021). Pomimo uczestnictwa powyższych krajów w mechanizmie Światowej Organizacji Zdrowia pod nazwą COVAX, mającej w teorii dać – niezależnie od ich zamożności – równy dostęp do szczepionek, kampania szczepienia została wstrzymana ze względu na niedobór szczepionek. Serbia będąca również członkiem COVAX, w obliczu kryzysowej sytuacji służby zdrowia rozpoczęła zawieranie umów bilateralnych na dostawę szczepionek, będących poza systemem WHO, głównie z Chin i Rosji. Obecnie to Serbia staje się dystrybutorem szczepionek. Belgrad przekazał 2 tys. sztuk szczepionki Sputnik V dla Czarnogóry. Ogółem z Belgradu do Podgoricy ma trafić 4 tys. szczepionek rosyjskiej produkcji. Serbia rozpoczęła również program szczepień dla personelu medycznego Republiki Serbskiej w Bośni i Hercegowinie (ok. 5 tys. szczepionek Sputnik V). Dodatkowo, Aleksandar Vucić w trakcie oficjalnego spotkania z premierem Macedonii Północnej Zoranem Zaevem na przejściu granicznym w Tabanovce przekazał łącznie 4680 dawek szczepionki Pfizer. Macedonia Północna wciąż oczekuje 840 tys. dawek szczepionki, które mają zostać zapewnione w ramach programu COVAX. W związku z piętzącymi się problemami w kwestii dostawy szczepionek, rząd w Skopje podpisał stosowną umowę na zakup 200 tys. dawek chińskiej szczepionki Sinopharm. Oprócz Serbii i Chin, macedoński rząd zwrócił się również o pomoc do Albanii, Bułgarii, Grecji, Polski oraz Węgier.

Możliwość redystrybucji części szczepionek przez Serbię została również wykorzystana do realizacji celów polityki wewnętrznej. Prezydent Vucić ogłosił program szczepień w Kosowie dla obywateli Serbii. Tym samym staje się to powodem zaostrenia konfliktu etnicznego bowiem etniczni Albańczycy oraz inne grupy narodowościowe zamieszkujące Kosowo nie będą w stanie skorzystać z programu. Ponadto, Vucić nie poinformował przywódców z Prisztiny o zamiarach organizacji punktu szczepień, co druga strona otwarcie nazwała „pogwałceniem suwerenności niepodległego państwa uznawanego przez większość państw UE”. Wydaje się zatem, iż wypracowane przez poprzednią administrację USA zbliżenie pomiędzy Belgradem a Prisztiną – przynajmniej w aspekcie gospodarczym – nie ma

przełożenia na wymiar polityczny a decyzja Belgradu o szczepieniach w Kosowie wskazuje, iż Vucić nie myśli realnie o zbliżeniu z Kosowem.

Co istotne, w kontekście podsycania konfliktów etnicznych w państwach ościennych poprzez realizację programu szczepień dla etnicznych Serbów, szczególną uwagę zwraca zdecydowany zwrot ku polityce budowanej na wartościach nacjonalistycznych przez Aleksandara Vucicia. Powrót do „Idei Wielkiej Serbii” z racji negatywnej percepcji społeczności międzynarodowej nie jest możliwy w jej identycznym brzmieniu, niemniej obecna administracja realizuje idee „serbskiego świata”. Idea ta zastępuje tym samym koncepcję „serbskiej ziemi”, skupiając się bardziej na tożsamości narodowej w państwach regionu a nie na historycznych terytoriach Serbii. Głównym celem prowadzenia takiej polityki jest zatem częściowy powrót do prymatu Serbii w jej najbliższym otoczeniu międzynarodowym.

ChRL wykorzystuje poprawne stosunki z Serbią w celu zmiany opinii publicznej ws. Xinjiangu. W wywiadzie udzielonym dla chińskiej rządowej agencji informacyjnej Xinhua, Zarko Obradović – serbski parlamentarzysta a także Milos Vučević – burmistrz Nowego Sadu negują krytyczne głosy opinii międzynarodowej w sprawie sytuacji mniejszości ujęurskiej w Xinjiangu. Obradović powiedział, iż dane liczbowe ukazują stały wzrost gospodarczy, poprawę infrastruktury a także poprawę poziomu życia ludzi. Zaznaczył również, iż na szczególną uwagę zasługuje postęp w dziedzinie edukacji, opieki społecznej i zdrowotnej, co bezpośrednio przyczynia się do wzrostu poziomu życia jego mieszkańców. Vučević z drugiej strony podkreślił, iż Serbia słusznie postrzega Chiny jako przyjazny kraj, bowiem Chiny robią duże postępy gospodarcze „z korzyścią dla wszystkich swoich obywateli, nie zważając na ich tożsamość narodową”. Vučević odwołał się również do sloganu przewodniczącego Xi Jinpinga „społeczność ze wspólną przyszłością dla ludzkości”, odnosząc się do Chin jako „wiodącej siły napędowej globalnego wzrostu gospodarczego służącego nie tylko mieszkańcom Xinjiangu, Chin, ale także całej ludzkości”.

Odnosząc się bezpośrednio do krytyki Zachodu, obaj politycy podkreślili, iż opiera się ona na bezpodstawnych roszczeniach, które mają na celu spowolnienie wzrostu gospodarczego Chin. Pokreślili również, iż „takie rzeczy są oczywistą ingerencją w wewnętrzne sprawy suwerennego kraju”. Fakt poprawnej sytuacji w Xinjiangu ma rzekomo potwierdzać duża liczba turystów zagranicznych, która „może poświadczyć prawdziwą sytuację w regionie”.

Poprawność stosunków politycznych i gospodarczych pomiędzy Belgradem i Pekinem skłania elity serbskie do podejmowania prób i wpływania na międzynarodową opinię publiczną w sprawach, w których zarówno Chiny jak i Serbia mają wspólny mianownik. Chodzi o kwestie mniejszości etnicznych, sporów terytorialnych a także „ingerencji państw trzecich” na sytuację wewnętrzną w kraju. Ponadto, sprzyjająca Pekinowi narracja w Serbii służy realizacji partykularnych interesów serbskich elit w celu konsolidacji władzy. Serbski prezydent dzięki swoim osobistym kontaktom z kierownictwem ChRL jest obecnie beneficjentem najszerzej zakrojonej chińskiej pomocy w kontekście walki z chorobą wywołaną wirusem SARS-CoV-2 a realizującą się poprzez pomoc w organizacji (czyt. komercyjnej sprzedaży) aparatury medycznej oraz maseczek a także wykonywania szczepień serbskiej populacji przy użyciu chińskiej szczepionki produkcji Sinopharm. Oba działania chińskiej dyplomacji doczekały się już własnej terminologii i określane są jako „dyplomacja maseczkowa” oraz „dyplomacja szczepionkowa”. Wydaje się, iż Aleksandar

Vucić przy wsparciu przewodniczącego Xi Jinpinga wynegocjował wyjątkowo korzystną dla Serbii ofertę zakupu chińskich szczepionek, ponieważ w jednym z wywiadów stwierdził, iż „jeśli opinia publiczna poznałaby cenę jednej chińskiej szczepionki, z pewnością postawiono by mu pomnik”.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

